

Sygn. akt X C 106/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 1 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w G. W.. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszcza

Protokolant: stażystka Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 r. w G. W..

sprawy z **powództwa Przedsiębiorstwa Usługowego (...) sp. z o.o. w L.**

przeciwko S. K.

o zapłatę

I. umarza postępowanie o zapłatę 400 (czteryście) złotych,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 225 (dwa tysiące dwieście dwadzieścia pięć) złotych z ustawowymi odsetkami od 3 listopada 2015 r. do 1 kwietnia 2016 r.,

III. należność zasądzoną w punkcie II sentencji wyroku rozkłada na 12 (dwanaście) rat miesięcznych, pierwszych jedenaście rat po 200 (dwieście) złotych każda, dwunasta rata w wysokości 93,03 zł (dziewięćdziesiąt trzy złotych 03/100), płatne do 10- go dnia każdego miesiąca, poczynając od uprawomocnienia się wyroku, z odsetkami ustawowymi w przypadku opóźnienia płatności którejkolwiek z rat,

IV. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód – Przedsiębiorstwo Usługowe (...) sp. z o.o. w L. wniósł o zasądzenie od S. K. 2 625 zł z ustawowymi odsetkami od 3 listopada 2015 r. do dnia zapłaty; zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że od 1 kwietnia 2014 r. do 15 października 2015 r. pozwany wynajmował powierzchnię pod przyцепę w ośrodku wypoczynkowym w L. za co wystawiona została faktura w wysokości dochodzonej pozwem. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozwany zwrócił się o rozłożenie świadczenia na raty.

16 grudnia 2015 r. w sprawie X Nc 5023/15 sąd rejonowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k.20).

Pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu wskazał, że zwrócił się do powoda o rozłożenie świadczenia na raty i na dzień sporządzenia sprzeciwu zapłacił 200 zł. Wskazał na swoją trudną sytuację życiową i zdrowotną.

Pismem przygotowawczym z 1 marca 2016 r. (k.44) powód cofnęła pozew o 300 zł wskazując, że pozwany w tym zakresie spełnił świadczenie. Jednocześnie powód wskazał, że zgadza się na rozłożenie należności na raty po 200 zł miesięcznie.

Na rozprawie 1 kwietnia 2016 r. (k. 53) powód wskazał, że pozwany spłacił świadczenie do kwoty 400 zł i w tym zakresie cofnęła pozew zrzekając się roszczenia.

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

W okresie od 1 kwietnia 2014 r. do 15 października 2015 r. pozwany wynajmował powierzchnię pod przyczepę kempingową od powoda. Za okres wynajmu pozwany winien zapłacić powodowi 2 625 zł do 2 listopada 2015 roku. Pozwany spłacił zadłużenie do kwoty 400 zł.

- okoliczności bezsporne

Pozwany jest rencistą. Miesięcznie otrzymuje świadczenie w wysokości 457,77 zł. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z żoną, która wcześniej pracowała na pół etatu zarabiając ok. 600 – 700 zł miesięcznie netto. Obecnie jest na zwolnieniu lekarskim a jej zakład pracy zlikwidowano. Żona pozwanego choruje na łuszczycę stawów, przyjmuje leki przeciwbólowe, jest pod stałą kontrolą poradni leczenia bólu. Pozwany miał operację na nerkę oraz wszczepienie bajpasów. Miesięcznie pozwany wraz z żoną na leki wydają ok. 400 zł. Miesięcznie na mieszkanie, utrzymanie pozwany wraz z żoną wydają ok. 1 200 zł. W utrzymaniu pomaga im zięć. Pozwany mieszka w mieszkaniu komunalnym, które jest zadłużone i z tego tytułu spłaca ratalnie zadłużenie. By zniwelować zadłużenie mieszkaniowe wziął kredyt, który obecnie spłaca.

Dowód:

- Dokumentacja medyczna k.29
- Przelew renty k.30
- Paragony k.31
- Potwierdzenie wpłaty k.32
- Zeznania pozwanego k.53-54

Sąd rejonowy zważył co następuje:

W pierwszej kolejności sąd wyjaśni powody umorzenia postępowania o 400 zł. W tym zakresie powód cofnął pozew zrzekając się roszczenia. Sąd nie dostrzegł okoliczności o których mowa w art. 203 § 4 k.p.c. i dlatego na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie co do kwoty 400 zł, o czym orzekł w punkcie I wyroku.

Nie było sporu między stronami co do zasadności powództwa oraz jego wysokości. Pozwany uznał roszczenie co do zasady, jak i wysokości, wskazując jedynie na swoją trudną sytuację życiową, finansową i zdrowotną, z tego tytułu wnosząc o rozłożenie świadczenia na raty po 100 zł miesięcznie. Powód co do zasady przychylił się do wniosku pozwanego i wskazał, że akceptuje rozłożenie świadczenia na raty jednak nie niższe niż 200 zł miesięcznie. Strony na rozprawie nie doszły do porozumienia co do wysokości rat.

Sąd rejonowy uznał, że w sprawie zastosowanie winien mieć art. 320 k.p.c., albowiem sytuacja materialna, życiowa i zdrowotna pozwanego uniemożliwia mu wywiązanie się jednorazowo z obowiązku wynikającego z wyroku. Sąd uznał, że należy dać pozwanemu szansę wywiązania się z ciężącego na nim zobowiązania w sposób dobrowolny. Zasadne jest przypuszczenie, że niezastosowanie art. 320 k.p.c. spowodowałoby, że wierzyciel zmuszony byłby wszcząć egzekucję i dochodzić zapłaty z wykorzystaniem przymusu państwowego, co spowodowałoby, że pozwany utraciłby płynność finansową i nie miałby środków na spłatę kredytu, utrzymanie mieszkania oraz zakup leków i leczenie się. Jednocześnie w toku prowadzonej egzekucji, przy posiadanym przez pozwanego majątku, zarobkach wysokość kwot przekazywanych przez komornika byłaby znacznie mniejsza a biorąc pod uwagę fakt, że wszczęcie egzekucji spowodowałoby przyłączenie się innych wierzycieli (kredytodawcy, wynajmującego miasta), uzyskiwane w toku egzekucji kwoty powód musiałby dzielić z innymi wierzycielami. Jednocześnie sąd miał na uwadze, że wyrok ma umożliwić realne uzyskanie świadczenia również powodowi, tak by odzyskał należne mu pieniądze w możliwie rozsądnym terminie. Zbyt długie oczekiwanie na zapłatę, nie jest rozwiązaniem pożądanym z punktu widzenia

interesów wierzyciela i może prowadzić do jego pokrzywdzenia. Godząc interesy obu stron, sąd uznał, że rozłożenie świadczenia na 12 rat (rok) umożliwi pozwanemu dobrowolne wywiązanie się ze świadczenia a powodowi pozwoli uzyskać należne mu pieniądze w rozsądnym czasie. Sąd nie zgodził się na ustalenie rat po 100 zł miesięcznie i odwleczenie uzyskania należnych powodowi pieniędzy po dwóch latach. Rozłożenie świadczenia na tak długi okres byłoby pokrzywdzeniem wierzyciela, zwłaszcza że termin spełnienia świadczenia strony ustaliły na 2 listopada 2015 r. i powód – przedsiębiorstwo działające i obliczone na uzyskiwanie zysków – nie może tak długo czekać na pieniądze, które w swojej działalności zaplanował na dzień 2 listopada 2015 r. Taka decyzja spowodowałaby, że mogłyby powstać zatory płatnicze a nie jest on winny sytuacji życiowej, zdrowotnej i finansowej pozwanego. Nie można więc obciążać go tymi okolicznościami i zmuszać do oczekiwania na swoje pieniądze prawie 2 lata. Dalsze, tak znaczenie wydłużanie okresu zaspokojenia wierzyciela, byłoby nie do zaakceptowania i naruszałoby zasadę równości stron, nadmiernie uprzywilejowując pozwanego. Rozłożenie należności na 12 rat umożliwi pozwanemu dobrowolną spłatę zadłużenia, przy wykorzystaniu posiadanych możliwości zarobkowych i majątkowych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale siedmiu sędziów SN z 22 września 1970 roku w sprawie III PZP 11/70 (OSNC 1971, nr 4, poz. 61): „rozkładając zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie art. 320 - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat.” W związku z powyższym sąd zasądził odsetki ustawowe od należności głównej – 2 225 zł - od 3 listopada 2015 roku (następny dzień po terminie zapłaty) do dnia wyroku – 1 kwietnia 2016 roku. Jest to kwota 68,03 zł. Tym samym łącznie zobowiązanie pozwanego (należność główna wraz z odsetkami) wynosi 2 293,03 zł. Pierwsze jedenaście rat pozwany winien uiszczać w wysokości 200 zł a ostatnią 12 ratę w wysokości 93,03 zł. Wszystkie raty w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, poczynając od uprawomocnienia się wyroku. Jednocześnie sąd zastrzegł na rzecz wierzyciela odsetki ustawowe w przypadku, gdyby pozwany nie wywiązał się z terminem płatności rat miesięcznych. W ten sposób zabezpieczony jest interes wierzyciela.

Pozwany przegrał proces w całości. Artykuł 98 k.p.c. statuuje dwie zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu: zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić swemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych, zobowiązującą stronę przegrywającą do zwrotu przeciwnikowi procesowemu tylko tych poniesionych faktycznie kosztów procesu, jakie były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (uznaniowa ocena sądu w tym względzie uzależniona jest od okoliczności sprawy, a zarazem ograniczona dyspozycjami art. 98 § 2 i 3 k.p.c.). W doktrynie podkreśla się, iż ocena dokonywana wprawdzie na zakończenie postępowania, powinna uwzględniać stan istniejący w chwili podejmowania przez stronę czynności wywołującej koszty.

Z kolei art. 102 k.p.c. stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Jak wspomniano wyżej zasadą jest, że strona przegrywająca proces winna jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Artykuł 102 k.p.c. dopuszczający możliwość nie obciążania przegrywającego w całości lub w części kosztami procesu jest wyjątkiem od zasady i jako taki nie może być interpretowany rozszerzająco, wyklucza uogólnienia i może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku. Do kręgu okoliczności branych przez sąd pod uwagę przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i te będące „na zewnątrz” procesu. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd należą zwłaszcza te dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. W orzecznictwie sądów powszechnych podkreśla się, iż sama zła sytuacja materialna strony nie uzasadnia nieobciążania strony powodowej kosztami postępowania.

Sąd rejonowy mając na uwadze okoliczności, stanowiące podstawę rozłożenia świadczenia na raty, a więc stan zdrowia pozwanego, jego sytuację życiową, majątkową i rodzinną uznał, że w sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, pozwalający nie obciążać go obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony wygrywającej.

Na marginesie należy wskazać, że powód nie zareagował właściwie na propozycję ugodową pozwanego, nie odpowiadając na nią a kierując pozew do sądu. Do tego czasu pozwany spłacił zadłużenie do kwoty 200 zł i w zakresie tej kwoty - o którą powód cofnął pozew - nie może być uznany za stronę przegrywającą proces. Pozostałe wpłaty miały miejsce po doręczeniu odpisu pozwu, z którego jednoznacznie wynika, że powód nie zaakceptował propozycji pozwanego i uiszczenie dalszej kwoty 200 zł nie zmienia ogólnej oceny, że pozwany jest stroną przegrywającą – spełniającą świadczenie po wytoczeniu powództwa.

Niniejsza sprawa rozpoznawana była w postępowaniu uproszczonym.

SSR Andrzej Miszczak